

8.2 Andre ytelser som kan være relevante

Nina Grytten Torkildsen, Inghild Follestad og Liv Doksrød

- **Hjelpemidler** kan bidra til å løse praktiske problemer. NAV ved hjelpemiddelsentralene har ansvar for hjelpemidler finansiert over folketrygden. Dette gjelder hjelpemidler ved funksjonsnedsettelse med mer enn 2 års varighet. Det er kommunen som har ansvar for søknad (formidling) og oppfølging av nødvendige hjelpemidler. Kommunen har også ansvar for midlertidig utlån av enklere hjelpemidler som dusjstol, rullestol og rollator m.m. og skal ha tilgjengelig et lager for utlån av denne typen hjelpemidler.
- **Støttekontakt/ treningskontakt (fritidsveileder)** kan være aktuelt for å leve et sosialt aktivt liv. Du kan henvende deg til helse- og omsorgsetaten i kommunen for å søke om støtteordningen.
- **Ledsagerbevis** vil gi din ledsager (ektefelle/partner, venn eller andre) fri tilgang til kulturinstitusjoner og arrangementer som godkjenner ledsagerbevis. Du kan ha med ledsager til kino, teater, svømmehall, fotballkamp og lignende uten at ledsager må betale inngangsbillett. Kommunen vil sende søknadskjema ved forespørsel. Behov for ledsager må dokumenteres.
- **Opphold ved rehabiliterings- og opptreningsinstitusjoner** er et tilbud til deg som trenger aktiv opptrening og etterbehandling. Du betaler en egenandel på 140 kr. døgnnet (kr. 2.085 gir frikort 2). Kontakt Informasjonstelefonen for ReHabilitering - 800 300 61 - for pasienter, pårørende og helsepersonell for mer informasjon
- Ved behov for rehabilitering i kommunene, kan tilbud via Innsatsteam eller «Hverdagsrehabilitering» finnes i enkelte kommuner/bydeler og være aktuelt i kortere perioder og med konkrete, individuelle målsettinger for å klare hverdagen bedre
- MS-pasienter som har behov for **rehabilitering i spesialisthelsetjenesten** kan velge mellom både offentlige og private rehabiliteringsinstitusjoner i Norge som har avtale med helseregionen. For mer informasjon om noen aktuelle behandlingssteder, se [Helsenorge.no](https://helsenorge.no) - velg behandlingssted – rehabilitering - [Neurologiske og nevromuskulære sykdommer, MS](#)
- **Psykologisk behandling** kan være et alternativ for mange som opplever krise og sorg knyttet til det å få en kronisk sykdom. Ta kontakt med din fastlege og be om henvisning til psykolog. Forvaltningsavdeling for psykisk helse i bydel/ kommune kan også kontaktes.

- **Individuell plan (IP) og koordinator.** Alle som har behov for langvarige og koordinerte sosial- og helsetjenester, har rett til å få utarbeidet en individuell plan dersom personen selv ønsker det. Den skal bidra til at tjenestemottakeren får et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud. Det skal sikres at det til enhver tid er en tjenesteyter/koordinator som har hovedansvaret for oppfølgingen av tjenestemottakeren. Tjenestemottakers bistandsbehov skal koordineres, og samhandlingen mellom tjenesteyter og tjenestemottaker og eventuelt pårørende skal styrkes (se kapittel 8.3 «Individuell plan og koordinator» i MS-veilederen). En kan søke om koordinator selv om det ikke er aktuelt/ønskelig med individuell plan.
- **Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)** er en tjeneste tilpasset funksjonshemmede som har behov for praktisk og personlig assistanse i hverdagen, både i og utenfor hjemmet. For mer informasjon, se kapittel 8.7.
- **Rett til kontaktlege i spesialisthelsetjenesten.** Fra 1.oktober 2016 har pasienter som har alvorlig sykdom, og som har behov for behandling eller oppfølging av spesialisthelsetjenesten av en viss varighet, [rett til å få oppnevnt kontaktlege](#) i samsvar med [spesialisthelsetjenesteloven § 2-5 c](#). Retten til kontaktlege opphører når det ikke lenger er behov for behandling eller oppfølging av spesialisthelsetjenesten.
- **Stønader og tilrettelegging for studenter**

Statens lånekasse for utdanning

Sykestipend

- Lån for perioder når en er syk (helt eller delvis studieufør – minst 50%) og ikke kan følge undervisning, kan omgjøres til stipend.
- Sykdomsperioden må ha vart i mer enn 14 dager sammenhengende.
- Inntil fire mnd. og to uker per undervisningsår.
- Kan ikke få sykestipend for perioder der en har fått arbeidsavklaringspenger.

<https://www.lanekassen.no/nb-NO/Stipend-og-lan/Hoyere-utdanning/Sykdom/>

Ekstrastipend

- Dersom elever og studenter i høyere og annen utdanning ikke kan jobbe ved siden av utdanning på grunn av nedsatt funksjonsevne eller funksjonshemming, kan de få ekstrastipend (3.763 kr pr mnd.).
- Stipendet blir behovsprøvd mot annen inntekt/ trygdeytelse når likningen for året er klar.

- Ved deltidsstudium blir ekstrastipendet redusert tilsvarende.

<https://www.lanekassen.no/nb-NO/Stipend-og-lan/Hoyere-utdanning/Hvor-mye-kan-du-fa/Nye-stotteordninger-for-elever-og-studenter-med-nedsatt-funksjonsevne/Ekstra-stipend/>

Støtte om sommeren

Elever og studenter i høyere og annen utdanning som ikke kan jobbe i sommerferien på grunn av nedsatt funksjonsevne eller funksjonshemming, kan få støtte i 12 mnd. En kan altså få støtte i to ekstra mnd. enn normalt.

- Stipendet blir behovsprøvd mot annen inntekt/ trygdeytelse når likningen for året er klar.

Støtte til forsinkelse

- Elever og studenter i høyere og annen utdanning med funksjonshemming som blir forsinket utover et undervisningsår, kan få støtte.

Særskilt vurdering ved opptak eller praktisk tilrettelegging av studier/ eksamen

Søker en tidlig opptak eller etter særskilt vurdering, så vær oppmerksom på søknadsfrist 1. mars.

<http://www.samordnaopptak.no/info/tidsfrister/1-mars.html>

En kan ha rett til praktisk tilrettelegging av studie/ utvidet studietid. Må avklares med det enkelte studiested.

Studenter med særlige behov kan ha rett til tilrettelegging ved eksamen. Dette kan gjelde både skriftlige og muntlige prøver. Tilretteleggingen kan være i form av utvidet tid, eget rom/ rom med færre studenter, mulighet for å hvile, bruk av PC e.l. Vær oppmerksom på søknadsfrist for tilrettelegging.

Nyttige lenker til offentlige og private tjenester

MS-Senteret Hakadal AS

<http://www.ms.no/ms-senteret-hakadal>

N. K. S. Eiksåsen MS-senter AS

<http://nks-helsehus.no/>

For informasjon om andre rehabiliteringssentre, ta kontakt med regional koordinerende enhet i egen helseregion. En kan også ringe Informasjonstelefonen for ReHabilitering - 800 300 61 - for pasienter, pårørende og helsepersonell.

Diverse MS-informasjon

<http://www.ms.no/om-oss/lenker>

Veiviser i offentlige tjenester

<http://www.norge.no>

Rettighetssenteret (FFO)

<http://www.ffe.no/no/Rettighetssenteret/>

<http://www.ffe.no/Rettighetssenteret/Jungelhandboka/>

For oversikt over privatpraktiserende psykologer som har refusjonsavtale med helseforetakene, se:

<https://helfo.no/psykologer-og-legespesialister-med-driftstilskudd>

Individuell plan (IP)

http://www.helsedirektoratet.no/habilitering_rehabilitering/individuell_plan/

Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator.

Kapittel 5. Individuell plan og koordinator, § 16. Pasientens og brukerens rettigheter

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-16-1256>

ULOBA - Andelslag for Borgerstyrt personlig assistanse

<http://www.uloba.no/>

NAV

<http://www.nav.no>

Husbanken

<http://www.husbanken.no>

Helsedirektoratets hjemmeside

<http://www.helsedirektoratet.no/>

Informasjon fra regjeringen og departementene

<https://www.regjeringen.no>

Norske lover og forskrifter

<http://www.lovdata.no>